

IFJÚSÁGI

BŰNMEGELŐZÉSI MAGAZIN

TANÁCSOK A TANÁCSADÓKTÓL

Mit találsz benne

Rendőri intézkedések - Igazoltatás

Bűncselekmények - Rablás

Interjú - Oláh-Paulon László

Biztonságban két keréken

Bulizz biztonságosan

Rendőrség története

Sziasztok!

Nagy öröm számunkra, hogy elkészülhetett az Ifjúsági Bűnmegelőzési Magazin első száma.

Mikor 2013. szeptemberben mi, iskolai bűnmegelőzési tanácsadók átléptük iskoláitok kapuit rendőrként, nagyon más szerepkörbe kerültünk. Azt kaptuk feladatul, hogy Titeket fiatalokat segítsünk abban, hogy ne váljatok bűncselekmények áldozatává vagy elkövetőjévé.

A bűnmegelőzési órák tartása során fogalmazódott meg bennünk az a gondolat, hogy egy nektek szóló újságot szerkesztenénk. A célunk, hogy ezáltal sokkal több információt, érdekességet juttassunk el hozzátok, mint ami a szűkös órai keretek között lehetséges.

Lesznek visszatérő rovataink, mint például a Bűncselekmények bemutatása ahol a jogi nyelvet, amiben nem könnyű kiigazodni, lefordítjuk magyarról – magyarra ;) Igyekszünk olyan dolgokat az újságba leírni ami titeket érdekel!

Ebben a segítségeteket is kérjük:

Akinek téma ötlete van!

Aki szeretné magát kipróbálni mint, cikkíró!

Aki szerkeszteni szeretne!

Aki fotókat küldene!

Aki kérdezni szeretne!

Írjon nekünk:

GyebrovskiP@budapest.police.hu

KallaiB@budapest.police.hu

Gyebrovszky Petra és Kállai Barbara

Gyebrovsky Petra – Kállai Barbara

Rendőri intézkedések

1. rész

Ezen rovatunkban a rendőri intézkedéseket szeretnénk nektek bemutatni. A rendőr számára sok esetben kötelező az intézkedés kezdeményezése, ezek olykor a kívülállónak érthetetlen okok lehetnek. Ezért gondoltuk azt, hogy most leírjuk az ilyen eseteket, amiket amúgy a Rendőrségi Törvény szabályoz.

Első lapszámunkban az igazoltatást mutatnánk be. A későbbiek során a többi rendőri intézkedést is.

1. Igazoltatás

Közúti ellenőrzés

A rendőr, feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek személyazonossága, lakó- vagy tartózkodási helyének megállapítása,

- a közrend, közbiztonság védelme,
- bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból,
- tartózkodása jogszerűsége,
- közlekedésrendészeti ellenőrzés,
- természetes, vagy jogi személy, szervezet jogainak védelme érdekében szükséges.

Mit is jelent ez számotokra?:

A rendőr jogszerűen igazolhatja titeket életetek bármely területén. (pl.: iskolából jössz haza, sétálsz vagy beszélgetsz a parkban, autót, motort, kerékpárt vezetsz)

Az igazoltatás célja egyrészt a személyazonosság megállapítása / te valóban az vagy, akinek mondd magad?/

Másrészt, hogy az, akit igazoltatunk, jogszerűen tartózkodik az adott helyen. Vagy ez életszerű-e.

Ez mit jelent?

pl.: Egy parkban kutyasétáltatás közben kutyával tartózkodni életszerű. Ha csak egy póráz van nálad és úgy sétálgatsz, és kutya sehol, az már kissé életszerűtlen, (mondhatnám, gyanús) és feltételezhető, hogy valami baj történt veled, illetve a kutyáddal, illetve valami egész más céllal sétálgatsz ott. (mi ezt szeretnénk kideríteni - alapvetően kíváncsi természetűek vagyunk ☺)

Harmadrészt a személyazonosság igazolása miatt átadott okmányok valódiak e. (Több esetben előfordul, hogy a rendőrség által keresett személyek, talált okmányokat használnak, adnak át annak érdekében, hogy valós személyazonosságuk rejtve maradjon.

Itt álljunk meg egy kicsit. – megjegyzés: A más nevére szóló, vagy más adatait tartalmazó okmányok felhasználása szintén bűncselekmény)

Negyedrész, és nem mellékesen szeretnénk azt is tudni, hogy az általad használt jármű (autó, motor), vezetéséhez rendelkezelsz-e engedéllyel. Van-e jogosítványod!

Ki tudja kinél mi van :D

Továbbá a rendőrt igazoltatásra kérheti fel a feladatkörében eljáró (a Büntető törvénykönyvben meghatározottak szerinti) hivatalos vagy közfeladatot ellátó személy, ha igazolja azt, hogy az adatok hivatali vagy közfeladatai ellátáshoz szükségesek.

Mit is jelent ez számotokra?:

A rendőrt, például a közterület felügyelő, a polgárőr, a tanár, a buszsofőr, a jegyellenőr, a kalauz, a taxisofőr megkérheti arra, hogy személyazonosságokat ellenőrizze, ha munkavégzéséhez az adatokra szüksége van. Például, ha a buszon, vonaton, iskolában közterületen történik bűncselekmény, szabálysértés vagy egyéb olyan eset, hogy az igazoltatás szükséges. (mondjuk nincs bérleted, nem vettél vonatjegyet)

Polgárőr és Rendőrijárőrök szolgálatban

Az igazoltatott személy köteles személyazonosságát, hitelt érdemlően igazolni. Az igazoltatás során személyazonosító adaton, az igazoltatott személy nevét, születési helyét, születési idejét és édesanyja születési családi és utónevét kell érteni.

Személyazonosságunkat, személyi igazolványon túl minden olyan hatóság által kiállított igazolvány tanúsítja, mely fényképünket és ezen adatokat tartalmazza. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

Mit is jelent ez számotokra?:

Köteles vagy átadni a személyazonosításra alkalmas okmányodat.

Ezek lehetnek diákigazolvány, személyi igazolvány, vezetői engedély vagy útleveél és ezekhez a lakcímkártyád. Ha nincs nálad igazolvány, de például testvéreddel, barátoddal vagy, akinél van okmány, Ő igazolhat téged. Ha semmi nincs kérlek ne kezdj kötekedni, de kétségbe sem kell esni.

Azért vannak esetek amikor nem egyszerű az igazoltatás.

Amennyiben a rendőr felszólítására nem tudjuk vagy megtagadjuk személyazonosságunk igazolását, akkor ennek megállapítása céljából a rendőrkapitányságra történő beszállításunkra (hivatalosan: előállításunkra) kerülhet sor. Ott személyazonosságunk megállapítása céljából, amennyiben szükséges, ujjnyomat vehető, fényképfelvétel készíthető, a külső testi jegyekkel (tetoválás, hegek) együtt. A személyazonosság megállapítása érdekében végrehajtott előállítás, csak annak megállapításáig tarthat.

Mit is jelent ez számotokra?:

A célunk továbbra is a személyazonosság megállapítása, senki ne gondolja azt, hogy jó heccből, vagy egyéb célból névtelenségbe burkolódzva távozhat, ah, ez nem így van. Ha a helyszínen nem sikerül, akkor majd más módszerekkel a kapitányság épületében folytatjuk tovább. Ennek során ujjnyomatot is vehetünk, ami azt jelenti, hogy fekete tintát hengerelünk a tenyeretekre, ujjaitokra, majd papírlapra rátéve, azok rajzolatát azonosítás céljából továbbküldjük a szakértőknek. Fényképet is készíthetünk rólad, beleértve a különleges, egyedi ismertetőjegyeket is. (sebek, hegek, tetoválások, anyajegyek)

Addig bent tartható vagy a rendőrkapitányságon, vagy a rendőrőrsön, ahová az előállítás történt, amíg nem tudják megállapítani azt, hogy ki vagy. (akár 24 óra is lehet – sok idő ám az)

Ez egy régebbi képem!

A rendőr az igazoltatott személy ruházatát, csomagját, járművét - előzetes figyelmeztetés után - átvizsgálhatja, ha azt

- a személyazonossága megállapítása,
- a közrend, közbiztonság veszélyeztetése, (pl: támadásra, önveszély okozására alkalmas eszköz)
- a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja,
- elfogás, előállítás vagy egyéb intézkedés indokoltá teszi.

A ruházat átvizsgálását - halaszthatatlan eset kivételével - az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szemérem sértő módon.

Mit is jelent ez számotokra?:

Az intézkedés során a rendőr, ha úgy ítéli meg, hogy olyan eszköz, tárgy lehet nálatok, amely például a testi épségre veszélyes, vagy szabály tiltja, akkor az ellenőrzést végre fogja hajtani.

Mit kell tenned, ha mondjuk kés vagy más egyéb dolog van nálad?

Ezt minél előbb jelezned kell! De nem úgy, hogy előveszed és a rendőr felé tartod hegyével előre. Nem, szólsz és mondod, hogy hol van, és mi az. Majd a rendőr mondja, hogy mit csinálj vagy ő mit fog tenni.

Ezt az igazoltatás, során magánál tarja és adott esetben (mondjuk, ha szabály tiltja) átvétel elismervénnyel

elveheti tőled például ha a tárgy közbiztonságra különösen veszélyes eszköznek van minősítve. (pl: baseballütő, 8 cm pengehosszúságnál hosszabb kés, gázspray, pillangókés, vipera, dobócsillag, elektromos sokkoló, rugós-kés, ólmosbot)

Folytatjuk...

Rendőr igazoltatja a csavargót:
 - Milyen iskolai végzettsége van?
 - Semmi. Analfabéta vagyok.
 - Mi maga?
 - Analfabéta.
 - Betűzze, kérem!

A rendőr leállít egy gyanúsán cikk-cakkban hajtó autóst.
 - Ha ilyen állapotban van, miért nem adja át a volánt a feleségének?
 - Nézze! Az lehet, hogy részeg vagyok, de bolond nem!

A rendőrök vezetnek a klónozásban.
 - Hogyhogy?
 - Egyre több embert állítanak elő

Közúti ellenőrzéskor igazoltatja a Rendőr a jó tündért, aki így szól hozzá:
 - Rendőr, Te jó ember vagy. Teljesítem három kívánságodat. Mit kérsz?
 - Személyit, jogosítványt, forgalmi engedélyt!

A rendőr igazoltat:
 - Rakják a földre a személyi igazolványukat, jogosítványukat és a gépjármű forgalmi engedélyét!
 - De biztos úr, a föld csupa sár!
 - Csönd legyen, csinálják, amit mondtam! A törzsőrmester úr megparancsolta nekem, hogy vegyem fel az adataikat!

Gyebrovsky Petra – Kállai Barbara

Bűncselekmények

Rablás

Miért is kezdjük ezzel?

Egyrészt, mert tévhit övezi. A rablás nem egyenlő a lopással, bár a hétköznapi életben sokszor összekeverik a kettőt. (még a média is) A rablás, mikor személy elleni erőszakkal, fenyegetéssel veszik el az értéktárgyunkat, míg a lopásnál nincs személy elleni erőszak, fenyegetés.

A másik, és talán elgondolkodtatóbb, hogy a Rendőrség adatai szerint a fiatalok (14 és 18 év közöttiek) által Budapesten elkövetett bűncselekmények nagyjából 40 %-át 4 bűncselekmény teszi ki. Ezek a **rablás**, a **testi sértés** (bántalmazások), a **garázdaság** (pl: verekedések – sérülés nélkül, kukaborogatások) és a **rongálás** (pl: kuka felgyújtása, összetörése)

És még egy adat, ami indokolja ezt a kezdést. A Rablások közel 25 %-át Budapesten fiatalok követik el! – és ez nem diákcsíny!

Tudom száraz, nagyon rendőrös, de engedjétek meg, hogy a Büntető Törvénykönyv (Btk) szövegét is felhasználjam, elvégre ez nem egy mesekönyv, és amiről szól, az sem egy tündérmese.

A Btk. 365. § alapján:

(1) Aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el másától, hogy evégből

- a) valaki ellen erőszakot, illetve az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz, vagy*
- b) öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyezi, büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*

(2) Rablás az is, ha a tetten ért tolvaj a dolog megtartása végett erőszakot, illetve az élet vagy a testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz.

Aki rablásra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Értelmezés

A rablás a vagyon elleni erőszakos bűncselekmények közé tartozik.

Az (1) bekezdés alapján az elkövető célja, más értéktárgyainak (leggyakrabban: pénz, mobiltelefon, ékszer) megszerzése, amelynek érdekében az alábbi magatartások valamelyikét követi el.

- erőszak,
- testi épség elleni közvetlen fenyegetés,
- öntudatlan állapotba vagy
- védekezésre képtelen állapot előidézése.

Ezek a magatartások, mind a másik személye, testi épsége ellen irányulnak.

A (2) bekezdés szerint rablás az is, ha más értéktárgyat egyébként lopással eltulajdonító elkövető, a tettenérést (*lebukását*) követően, azért alkalmaz erőszakot vagy a testi épség elleni közvetlen fenyegetést, hogy az eltulajdonított értéktárgyat megtarthassa.

(pl. vagyontárgy elvétele közbeni lebukás, betörés esetén a lépcsőházban vagy a kertben történő lebukás, vagy folyamatos üldözés során akár a helyszíntől távolabbi elfogása során alkalmazott erőszak vagy fenyegetés)

Fenyegetés:

Az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés alkalmazása, egy pszichikai ráhatás. A közvetlen fenyegetés olyan súlyos hátrány kilátásba helyezése, melynek bekövetkezését azonnalra ígéri az elkövető és amely alkalmas arra, hogy a sértettben komoly félelmet keltsen.

(pl. *veréssel fenyegetés, pénz követelése – „különbön elvágom a torkodat..”*)

Öntudatlan állapotba helyezés:

A sértett olyan állapotba került (ájulás, elkábítás, elaltatás miatt), melynek során nincs önálló akarata, nem tud az őt ért dolgok ellen semmit sem tenni. Ez a cselekmény csak az értékek birtokosa ellen irányulhat tehát személy ellen, a sértett nem tudhat arról, hogy az elkövető beadott neki valamit.

Erőszak:

A rablás során alkalmazott erőszaknak, a megtámadott személy testére közvetlenül ható, támadó jellegű fizikai ráhatásnak (ütés, lökés, rúgás, székre kötözés stb...) kell lennie, mely a megtámadott fizikai ellenállását megbénítja, és a sértettnek nincs más lehetősége, mint hogy engedje, hogy a vagyontárgyat tőle elvegyék, illetőleg azt önként átadja. A rablásnál az erőszaknak mindig személy ellen kell irányulnia, de nem feltétele, hogy a megszerezni kívánt vagyontárgy birtokosa is legyen. (pl. *nem a megrúgott személytől követelik mobiltelefonja átadását, hanem a társaságában levő másik személytől*)

A megszerezni kívánt értéktárgyra irányuló erőszak nem alkalmas a rablás megállapítására. (pl. *a sértett nyakláncának letétele, személy elleni erőszak vagy fenyegetés nélkül*)

Védekezésre képtelen állapotba helyezés:

Ez a magatartás akkor állapítható meg rablás esetén, ha a sértett helyzeténél vagy állapotánál fogva (amit az elkövető idézett elő) fizikailag nem képes vagyontárgya eltulajdonításának megakadályozására. (pl. *rázárták az ajtót, vagy elállták az útját*).

Minősítő körülmények:
(melyek még súlyosabbá teszik az elkövetést és ezzel együtt a büntetést is)

Csoportosan:

a bűncselekmény elkövetésében minimum három fő vesz részt a helyszínen vagy annak közelében.

Fegyveresen:

a bűncselekményt fegyveresen követi el az aki, lőfegyvert, robbanóanyagot, robbantószeret, vagy ezek utánzatát tartja magánál

Idős kor, fogyatékoság:

a bűncselekmény felismerésére vagy elhárítására idős koránál (idős kor, szellemi, fizikai állapot) vagy testi-szellemi fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére (pl: látás-, hallássérült vagy mozgáskorlátozott személy) történő elkövetés.

Felfegyverkezve:

az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas egyéb eszköz (pl. kés, olló, baseballütő, vascső, stb...)

2013.07.01-től rablás esetén a büntethetőség korhatára a betöltött **12. évre módosult az általános **14. életév helyett.****

Esetek

Ezekon a történeteken keresztül - az eredeti jegyzőkönyveket felhasználva – bemutatunk egy bűncselekmény. Az esetek tanulságain keresztül olyan, forduló pontokat mutatunk be, valamint elkerülési technikákat ajánlunk, amikkel a bűncselekmény elkerülhető, vagy kevésbé súlyos kimenetelű lehet.

Aluljáró

Részletek a jegyzőkönyvből:

„16 éves lány vagyok

- Egy februári napon dél körüli időben egyedül mentem az egyik budapesti pályaudvar aluljárójában. Mögöttem jött egy férfi, aki mikor mellém ért, nem mondott semmit, csak nekinyomott a falnak és ekkor mondta, hogy ne szólaljak meg, ne mondjak semmit. Majd közölte, hogy adjam oda neki a mobiltelefonomat és a pénzemet.
- A férfi úgy fogott és nyomott a falnak, hogy mindkét kezével megragadta a kabátom váll részét. A jobb kabátzsebemből elővettem a mobiltelefonomat, amit odaadtam neki, ekkor a férfi a bal kezével elengedte a kabátomat, átvette a telefont és egyből zsebre tette.
- Mondtam neki, hogy a pénzem a hátitáskámban van, ekkor elengedett, hogy levegyem a hátizsákot, majd mikor levettem, egyből visszanyomott az egyik kezével.
- A táskámból kivettem a pénztárcámat, kinyitottam, majd a férfi belenyúlva, kivette a bankjegyeket, mást nem. Ezt követően elengedett, majd futva távozott a vágányok irányába.
- Az esetet követően nem tudtam, hirtelen mit tegyek, elindultam vissza a posta mellett lévő telefonfülkéhez, és hívtam apukámat, hogy mi történt velem.”

Ilyen helyekre, nem biztos, hogy jó lenne egyedül bemenni!

Tanácsok:

- Aluljáróban, ha nem érzed, magad biztonságba ne közlekedj egyedül, ha van időd és lehetőség várj be egy nagyobb csoportot. Busz, metró, vonat érkezésekor ez könnyen megoldható.
- Ha nincs rá lehetőség az aluljáró középső részén közlekedj, minél gyorsabban.
- Ha fenyegetve érzed, magad inkább fuss ki az aluljáróból.
- Hirtelen támadás esetén, a 16 éves lány a lehető legjobban cselekedett, hiszen testi sérülés nélkül ért véget az incidens.
- **Jól tette, amikor az értékeit átadta?:** Igen jól.
- Ha megtörténik, a cselekmény mindenki először a családtagját hívja, ez érthető, de a rendőrséget is minél gyorsabban értesíteni kell! Ez nagyon fontos.
- Kérj segítséget a tömegközlekedési dolgozóktól is, hiszen egy pályaudvaron mindig van valaki.
- **Elkerülhető lett volna?:** Igen, ha bevár egy nagyobb csoportot.
- Ha nagyobb összegű pénz van nálunk, azt tartsuk több helyen!
- Az iratainkat, lehetőleg ne tartsuk együtt a pénzünkkel!

Mennyi az idő?**Részletek a jegyzőkönyvből:****„17 éves fiú vagyok.**

- Egy budapesti szórakozóhelyről indultunk el a barátommal. A Szabadság híd közepénél talákoztunk a két későbbi elkövetővel.
- Amikor sétáltunk a Szabadság hídon át akkor arra lettünk figyelmesek, hogy két tőlünk egy picit idősebb fiú sétál velünk egy irányba, az egyik előttünk, a másik pedig mögöttünk. A hátul jövő fiú azt kérdezte tőlünk, hogy mennyi az idő, mi mondtuk neki, hogy kb. fél 1 lehet. Erre azt mondta, hogy mutassuk már meg – gondolom azért mondhatta ezt, hogy meglássa, hogy milyen az óránk vagy a telefonunk. Mivel nem mutattuk meg, nekik, ezért még többször kérdezték ezeket. De mi nem válaszoltunk semmit és ők jöttek tovább mellettünk.

- Átértünk a hídon ott felszálltunk az éjszakai járatra, erre ők is felszálltak. Mi a csuklós busz második ajtajánál szálltunk fel, a két fiú is ugyanezen az ajtón szállt fel. Ekkor már picit érezhető volt, hogy akarhatnak tőlünk valamit. A buszon próbáltunk távolabb helyezkedni tőlük.

- A buszról leszálltunk és gyalogosan indultunk tovább, mikor hátranéztem láttam, hogy ugyanúgy jönnek utánunk. Itt éreztem, hogy valami baj lesz. Ekkor egy bevásárlóközpont felé tartottunk, de már csak mi négyen voltunk azon az útszakaszon.

- Egyszer csak hirtelen vezérelt ötlettől befutottunk az egyik közeli kis utcába, ők meg elkezdtek utánunk futni és azt kiabálták, hogy „álljatok meg!” Az utca elejénél az egyik fiú utolérte a barátomat és a földre teperte, ezt nem láttam pontosan, mivel futottam. A másik fiú futott utánam, de az utca közepén megálltam. Amikor utolért megfogta a kabátom nyakrészét a jobb kezével szorosan, majd mondta, hogy „add oda a telefonodat, láttam, hogy van!” Én erre mondtam neki, hogy „hagyjál békén!” Majd tovább fogott jobb kézzel és a bal kezével, ököllel egyszer megütötte az arcomat a szemem alatt. Én még ekkor sem adtam oda a telefonom. Ő továbbra is fogott és közben nekinyomott az ott lévő ház falának, és közben azt nézte, hogy jön-e valaki.

Késes támadásnál mindig a testi épségünk legyen a legfontosabb!

Én kérdeztem tőle, „hogya miért jó ez? Te nem vagy ilyen rossz ember.” és kérleltem, hogy engedjen el. De ő erre azt mondta, hogy „add ide a telefont, különben agyonverlek, megszurkállak!” Eközben még többször megütött ugyanúgy. Én még mindig nem adtam oda neki a telefont, erre elkezdett kiabálni a másiknak, hogy jöjjön oda. Ekkor a másik fiú is odajött a barátomtól és a kezében volt a barátom zsebkeze, amit a nyakam oldalához tartott, és ekkor mondta, hogy „Most már tényleg add oda, mert leszúrlak és megsokkollak!” Mivel nála volt a kés, ezért kivettem a nadrágzsebemből a telefont és odaadtam neki, ekkor engedtek a szorításomon. A fiú még pénzt követelt tőlem és elkezdte tapogatni a zsebem. A diákomból kivettem 1000 Ft-ot és odaadtam neki. Majd a zsebemből kiszedte az aprót is, kb. 300 Ft-ot. Ezt követően elmentek. Én mentem utánuk, de rám szóltak, hogy „Ne kövess, húzz el innen!” Ekkor odamentem a barátomhoz, neki nem vették el a telefonját, arról tudtuk értesíteni a rendőrséget.

Tanácsok:

- A fiúk jól megérezték, hogy valami nem stimmel.
- Ezekre a megérzéseidre igen is hallgathatsz, sőt inkább hallgass!
- **Elkerülhető lett volna?:** Igen több ponton is.
- Ha már egyértelmű, hogy követnek maradjunk a buszon akár több megállót is mehetünk.
- Az éjszakai járatok egy részén biztonsági személyzet is van tőlük is kérhetünk segítséget, ha nincs, akkor a buszsofőrtől kérjük segítséget.
- Ha szálltunk és követnek minket, mindig maradjunk kivilágított útszakaszon, ne térjünk le sötét utcákba. (ennél jobb terep az elkövetőknek nem is létezik)
- Ha tudjuk, hogy a környéken esetleg van térfigyelő kamera, akkor próbáljunk a közelében maradni és onnan segítséget kérni!
- Ha fenyegetve érezzük, magunkat menjünk be egy éjjel nappal nyitva tartó helyre és kérjük segítséget, vagy hívjuk fel a buszról a szüleinket, a rendőrséget, fontos hogy biztonságba hazaérjünk!
- A legfontosabb, hogy merjünk segítséget kérni, még akkor is, ha többen el fognak utasítani, ez az elkövetőknek is fel fog tűnni, és talán odébbállnak.
- Ha már megtámadtak inkább adjuk át az értékeinket a súlyosabb következmények elkerülése végett, és jegyezzük meg, amennyire csak tudjuk a támadónk arcvonásait, jellegzetességeit (seb, heg, tetoválás, bármi, ami nekünk különös rajta) ruházatát, esetleg, milyen néven szólították egymást ezzel segítjük elfogásukat.

A személyleírás nagyon sokat segít

Interjú

Oláh-Paulon László rendőr alezredes

Oláh-Paulon László rendőr alezredest, a Budapesti Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztályának vezetőjét, számos bűnmegelőzési diákprogram megálmodóját és létrehozóját kérdeztük arról, hogy hogyan fogadta az iskolai bűnmegelőzési tanácsadók rendszerének kialakulását.

– Hogyan fogadta a hírt, hogy iskolai bűnmegelőzési tanácsadók kezdték meg munkájukat a középiskolákban?

Oláh-Paulon László: Természetesen örömmel, és igen nagy elvárással is. Az iskola a rendőrségnek nem volt ismeretlen terep, sem az iskoláknak nem idegen a rendőrség oktató jelenléte, de az, hogy ez egy hivatalos és jól szabályzott formát öltött, önmagában is nagy eredmény. A bűnmegelőzésben dolgozó munkatársaimmal évtizedek óta járjuk az iskolákat, de létszámunkból adódóan napi kapcsolatot nem tudtunk kialakítani, jelenlétünk csak évi egy-egy alkalomra korlátozódott. Mostanra speciálisan e feladatra képzett rendőrök lettek részesei az iskolai életnek, így nagyon hatékony bűnmegelőzési munkát tudnak végezni.

– Mit gondol, az iskolák is ilyen lelkesen és reményekkel telve fogadták ezt a lehetőséget?

Oláh-Paulon László: Biztosan tudom, hogy igen! Az iskolák sokkal többet kerestek minket, és sokkal többször igényelték volna a tájékoztató, felvilágosító előadásainkat, mint amit teljesíteni tudtunk. A tanárok sok új jelenséghez még bizonytalanul állnak –érthető, éppen az újdonsága miatt- várták, hogy ezekre mi adjunk választ a gyerekeknek, és ők maguk is teli vannak kérdésekkel.

– Azt is mondja ezzel, hogy több a veszély, több a bűncselekmény a mai gyerekek életében?

Oláh-Paulon László: Nem, én nem gondolom így, nem is tapasztalom ezt, és a statisztikáink sem ezt igazolják. De ennek nincs is nagy jelentősége ami igazán számít, az az, hogy a gyerekek, szüleik, és tanáraik szubjektív biztonságérzete sokkal rosszabb lett, mivel a hatékony tömegkommunikációval nem csak arról tudunk, ami a házunk táján történik, hanem minden rosszról, ami az adott napon megeshet a világban. Egyrészt bizonytalanság, az aggodalom, a félelem azon túl, hogy rossz érzés, és önmagában is betegítő, még kitettebbé tesz minket arra, hogy áldozattá váljunk, illetve a rengeteg hiteltelen történet és megalapozatlan “jó tanács” miatt hozhatunk meg nagyon rossz döntéseket. Az iskolai bűnmegelőzési tanácsadók nem nagyítják fel a problémákat, de nem is kisebbitik azokat, korrekt tájékoztatást tudnak adni, és valódi segítséget a gyerekeket érintő konkrét esetekben, elsősorban nem a törvény eszközeivel, hanem olyan nevelői, pedagógia munkával, ahogyan a tanárok is foglalkoznak a diákokkal.

– Kialakulhat valódi bizalom az iskolai bűnmegelőzés tanácsadó és a diákok között?

Oláh-Paulon László: Ez csak a tanácsadón múlik! Ennek a bizalomnak a kialakítása nagyobb cél, mint a rengeteg hasznos információ átadása, ennek a munkának a sikeressége ezen a bizalmi légkörön áll vagy bukik. Mondhatom azt, hogy akkor segítünk a tizenéveseknek legtöbbet, ha ők mondanak el nekünk több mindent, mint amit mi önekik. Mi, a diáktól értesülhetünk a valódi, őket érintő problémákról, amelyeket - és legyen ez drog, megfélemlítés, internetes visszaélés, vagy bármi - ha időben tudomást szerzünk róluk, maradandó baj nélkül tudjuk orvosolni, megelőzve egy olyan büntetőügyi folyamatot, melyben elkövető is, áldozat is, és az ő iskolai és családi életük is nagy kárt szenvedne.

Életképek a 2014. április 26. -án tartott Rendőrnapról.

Kállai Barbara

Biztonságban két keréken

Tavasza van és ilyenkor, több hónap kihagyás után, elővesszük kétkerekű járműveinket. Nem lehet elégszer hangsúlyozni azt, hogy ebben az időszakban különösen figyelni kell, a saját képességeinkre és figyelembe kell vennünk azt is, hogy az autósok sincsenek ránk felkészülve. Teljesen mindegy, hogy a két kereket mi hajtjuk meg, vagy motor segít, ugyanúgy vigyázni kell magunkra. A KRESZ szabályok ismeretét, sajnos csak a motorkerékpárral közlekedőktől követeljük meg tanfolyammal, de ezt a kerékpárosoknak is ugyanolyan jól kell ismerniük biztonságuk érdekében. Most azonban mégsem a szabályokról, hanem a több hónapos kihagyás veszélyeiről és ezek elkerüléséről szeretnék írni.

1. Kondíció / műszaki Noked/

Amennyiben a téli időszakot mindenféle sport nélkül töltöttük, jó, ha előbb egy kis alapozást tartunk. Nyújtani-lazítani mindenféleképpen kell, hiszen a kerékpáron és a motorkerékpáron is olyan izmokat mozgatunk meg, amit más sporttal nem. Nem árt egy alap állóképességet szereznünk, hiszen nem szeretnénk negyed útról visszafordulni, mert elfogyott az oxigén. A tavasz előtt, kezdj el lépcsőn járni lift és mozgólépcső helyett, ha csak egy megállót utaznál a buszon, inkább sétálj. A fokozatosság elvét itt is tartsd be, ne akarj rögtön elkerekezni 100 kilométert.

2. A kerékpár, motorkerékpár állapota

A műszaki állapot ellenőrzése nélkül nem ülünk fel a kétkerekűre.

Kerékpár estén megnézzük:

- gumik állapota, berepedezés-mentes, van rajta minta, nem kopott,
- világítóberendezések működése,
- fékek ellenőrzése,
- lánc, váltó állapota olajozása

Ne felejtsük el, hogy 2014. január 1-jén, életbe lépett közlekedési rendeletben, az alábbi kötelező tartozékokkal kell a kerékpárt fel szerelni. Enélkül nem lehet velük közlekedni.

Kötelező tartozékok:

Csengő: de ennek csengő hangot kell adnia/ nem lehet elefántbőgés vagy hajókürt/

Világítás: Előre fehér vagy kadmium sárga, hátra piros fényű világítás kell.

Fényvisszaverő: Előre egy fehér hátra egy vagy kettő piros nem háromszög alakú fényvisszaverő prizma

Legalább az első kerékre kettő darab küllőre tehető borostyán sárga fényvisszaverő prizma pár / ajánlatos a hátsó kerékre is tenni/.

A prizmák helyett úgynevezett felni fényvisszaverő is alkalmazható de ez csak fehér színben

Ne felejtsük el, hogy 12 év alatt kötelező a kerékpáros bukósisak utána pedig erősen ajánlott!

A motoros rendőrök nagyon tudnak motorozni, de ők ezért sokat is gyakorolnak

Motorkerékpár esetén megnézzük / a kerékpáros lista plusz/

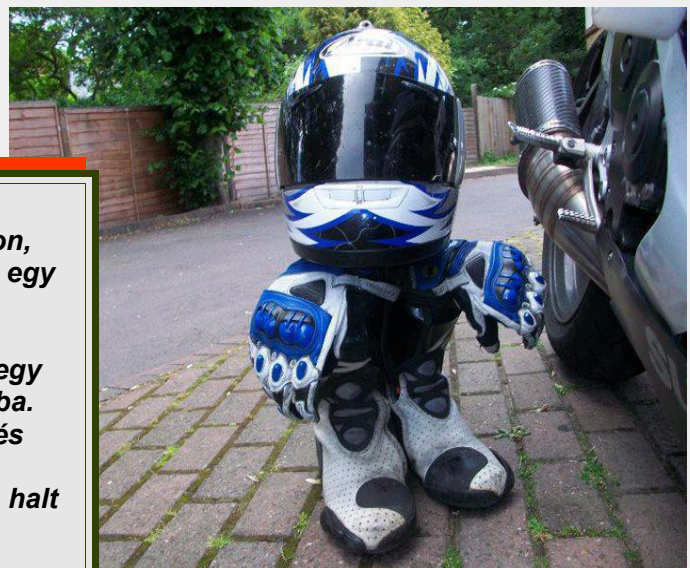
- olajsztint ellenőrzés, feltöltés,
- amennyiben van fékfolyadék, annak ellenőrzése

Amennyiben nem vagyunk biztosak a dolgunkban vigyünk el szakemberhez, járműveinket.

A biztonságunk érdekében használjunk kerékpáros sisakot, valamint minél feltűnőbb ruházatot, és lakott területen kívül a kötelező láthatósági mellényt. Motorkerékpáron megfelelő méretű és állapotú bukósisakot, zárt, magas szárú cipőt, kesztyűt és zárt ruházatot. Ajánlatos itt is a feltűnő ruházat és a láthatósági mellény. Ezekről a későbbiekben bővebben írni fogunk.

Folytatjuk...

**Közlekedik egy motoros az országúton,
amikor nekicsapódik a bukósisakjának egy
veréb. A veréb elájul, a motoros
magsajnálja és hazaviszi.
Otthon beteszi egy kalitkába, ad neki egy
kis kenyeret, vizet, és elmegy munkába.
Kis idő múltán a veréb magához tér és
körbepillant:
- Atya ég! Rács, kenyér, víz... Csak nem halt
meg a motoros?**

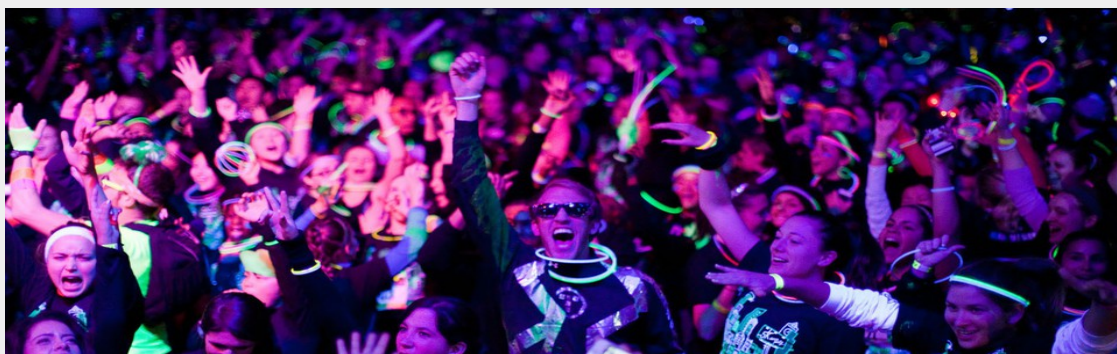
Gyebrovsky Petra

Jó tanácsok fiataloknak, akik belevágnak az éjszakába

(Avagy: Hogyan bulizhatsz nyugodtan, biztonságban)

1. Szórakozóhelyre mindig olyan barátokkal, vagy rokonnal együtt menj, akiben megbízhatsz, akikkel számíthatsz egymásra!
2. A buliba csak a legszükségesebb tárgyakat vidd magaddal
  - vagy a diákigazolványod, vagy a jogosítványod, vagy a személyi igazolványod,
  - a laccímkarttyád,
  - lehetőleg csak egy mobiltelefon,
  - készpénz, a bankkártyádat inkább hagy otthon!
3. Lehetőleg kicsi, könnyű táskát vigyél magaddal, és mindig legyen a kezed ügyében. Az övtáska pont elég lesz!
4. Ne tartsd az összes értéktárgyadat egy helyen, egy táskában, rakd külön zsebbe, amit csak tudsz! Így még véletlenül sem veszíthetsz el mindent egyszerre!
5. A kulcsaid közül elég a legfontosabbakat magaddal vinned!
6. Mindig szólj indulás előtt a szüleidnek, vagy azoknak, akikkel együtt élsz, hogy hová mentél bulizni, és mikorra várhatnak haza. Így ők is nyugodtabbak lesznek, és te is tudod majd, hogy időben várnak haza!
7. Ha olyan változás van a menetrendben, ami miatt nem tudsz, vagy nem akarsz hazamenni, mindig telefonálj az otthoniaknak, és szólj, hogy hol töltöd az éjszakát!
8. Ha többen mentek szórakozni, együtt is gyertek haza! Ha előbb lépnél le, szólj a többieknek, hogy hová indultál, főleg akkor, ha olyannal indulsz haza, akit csak a buliban ismertél meg!
9. A társaságokban mindig legyen valaki, aki a lerakott kabátjaitokra, táskáitokra figyel!
10. Ha ismeretlen által elhagyott iratokat, pénztárcát találsz, ne vidd haza őket, add le azokat a pultnál! Akinek hiányoznak, ott fogja keresni őket!

11. A buliban ne fogadj el olyan italt, amit nem előtted töltöttek ki, és főleg ne fogadj el ilyen italt ismeretlentől!
12. Figyelj oda a folyamatos folyadék-pótlásra, ne csak az alkoholt gurítsd le! Igyál gyümölcsleveket, vizet, üdítőt!
13. Fontos, hogy tudd, hol a saját határod az alkohol-fogyasztásban, és ezt ne egy nyilvános szórakozóhelyen tedd próbára!
14. Ha autóval mentek szórakozni, a sofőr ne igyon! Ezt ő is tartsa be, de ti is figyeljetek rá! Olyan sofőr kocsijába ne üljtek be, akiről tudjátok, hogy ivott, vagy láthatóan nem tiszta a feje. Ne kockáztassatok, hogy mind biztosan hazaérjtek!
15. Ha egy szórakozóhelyen rosszul leszel valamitől, ne indulj haza egyedül, inkább szólj a barátaidnak, és ülj le egy kicsit, vagy menj ki velük a levegőre! Ha ettől sem leszel jobban, hívj azonnal orvost, vagy mentőt! Ha egy barátod lesz rosszul, tégy ugyanígy!
16. Egy szórakozóhelyen megeshet, hogy az elfogyasztott alkoholtól felbátorodott vendégek beléd, vagy a barátaidba kötnek! Az ilyen piagladiátorokat soha ne erővel, mindig inkább ésszel győzd le! Ha nem melletted, hanem veled akarnak szórakozni, szólj a pultosnak, vagy a biztonsági embereknek, akik kézbe veszik az ügyet.
17. Ne fogadj el senkitől semmilyen pirulát, tablettát, „vicces cigit”, vagy egyéb „pörgetőszert”! Nem tudhatod, mit nyelsz le, és senki nem tudhatja előre, hogy hogyan reagál a szervezeted az anyagra! Ne te legyél a kísérleti alany!
18. Ha valaki a társaságodban nem akar inni, ne erőltess! Szárazon is jól lehet bulizni, tartsd tiszteletben a döntését!
19. Mielőtt kipróbálnátok egy új szórakozóhelyet a barátaidkal, nézz utána a helynek, az interneten, a közösségi oldalakon!
20. Mielőtt hazaindulnál, gondosan ellenőrizd, minden értéktárgyad megvan-e! Szólj a barátaidnak, hogy ők is ellenőrizzék a sajátjukat!

Gyebrovsky Petra

A Magyar Rendőrség története

1. rész

A rendőrség története a kezdetektől az I. világháború kitöréséig

A tilalom megszegése, aminek egyik következménye a bűn, éppen úgy egyidős az emberrel, mint a biztonság igénye. A társadalom fejlődése mind inkább magával hozta a személy- és vagyonbiztonság védelmének szükségességét.

A rend őreire való igény tehát már a távolabbi múltban is felfedezhető. Biztonsággal kijelenthető, hogy a rendőrség legalábbis az állammal egyidős, mivel zavartalan működésük egymástól függ. Kétségtelen, hogy az őrendőr zsoldos katona volt.

Magyar vonatkozásban jellegzetes, és már az államalapításkor a vármegye rendszer kialakításától fontos feladat- és jogkört betöltő rendőri feladatokat a katonákon kívül csőszök, börtönőrök, kapusok végezték, akiket összefoglalóan csak **őr**nek neveztek.

Középkori katona

Már a középkor végén a városok belső területén zsoldos rendőrség tartotta fenn a közbiztonságot. A királyi vármegye rendszer 13. században történő felbomlásakor a helyébe lépő nemesi vármegye élén a főispán állt, megjelent az alispán és a rendőri feladatokat is végző **szolgabírói** tisztség. A feltörekvő városok rendőr- és katonai parancsnoka a **várkapitány** volt.

A leghíresebb Magyar várkapitány Hunyadi János

A török hódoltság idején a rendőri tevékenységet a törökök saját mintájukra, jobbára a katonai szükségszerűségek mentén fejlesztették tovább. A bűnüldözői munka felügyeletét a katonai alapon egymásra szervezett közigazgatási egységek élén álló **beglerbégek** és **szandzsákbégek** látták el. A rendőri erők vezetője ezeken a területeken a **basi** volt. Fontos még megjegyezni, hogy a török hódoltság alatt élesen elkülönült a muzulmán egyházi bíraskodás (bírói jogkörrel rendelkezett: a **mufti**) és a polgári törvénykezés (bírói jogkörrel rendelkezett: a beglerbég helyettese, a **kádi**). Jellegzetes tisztviselője a kornak a **defterdár**, aki az adott közigazgatási egység adószedőjeként tevékenykedett, a rendfenntartó erőkkel szorosán együttműködve.

A török elleni védekezés végett, a 16. században, Horvátországban és Szlavónia déli részén külön igazgatási területet alkotott a határőrvidék. A közrend fenntartását, de az ítélkezést is önmaga oldotta meg. A községek élén az ott élők által választott **kenéz** állt. Több falu kapitányságot vagy vajdaságot alkotott, vezetőjük a **főkenéz**, a határvidék elöljárója pedig a **főkapitány** volt. Ezen a területen ezek a tisztségek egyszerre voltak katonai, és közbiztonsági méltóságok.

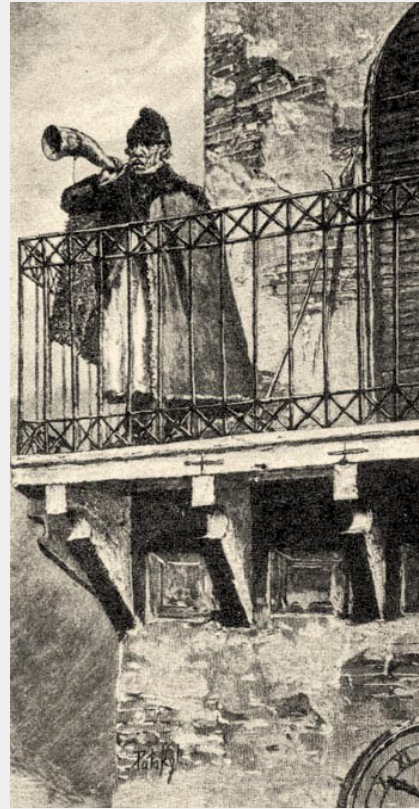
A török hódoltságon kívüli területeken a megyei rendfenntartók a **csendbiztosok** és a **pandúrok** voltak. A csendbiztos intézményét 1701-ben egy királyi rendelet hagyta jóvá, melynek oka a postai közlekedést is veszélyeztető rablások voltak. A csendbiztosok végezték a pandúrok irányítását, akik lehetnek lovasok vagy gyalogosok. A csendbiztosok, illetőleg vezetésükkel a pandúrok általános közbiztonság-védelmi, közegészségügyi feladatokat láttak el. Nyomoztak, kihallgattak és részt vettek a büntetések végrehajtásában is. Működési területük határát (vármegyéket) csak üldözés céljából léphették át. Azonban az ismert bűnözők egyszerű észlelése esetén ezt már nem tehették meg. Így maradhattak fenn olyan történetek, mely szerint a csárdákat egy-egy terület határára építették, oly módon, hogy a határvonal az épület közepén húzódott. Egyik oldalon a pandúrok, másik oldalon pedig a betyárok mulatoztak, tudva, hogy a határt nem léphetik át.

Pandúr, 1848 előtt csak nemes ember lehetett, akiket 1847.februárjától kezdve neveztek rendőröknek. Feladatukat, jogaikat és kötelezettségeiket szolgálati utasításokban, szabályrendeletekben fogalmazták meg.

Már inkább városi rendfenntartók voltak az uradalmi botos legényekből a 19. századra kialakult **hajdúk**.

Lovas hajdú

Karcagi bakter

A **bakter** (éjjeli őr) vagy **virrasztó**, a nyugat-európai középkori városok mintája alapján elterjedt, a települések biztonságára, nyugalma, tűzvészek elhárítására vigyázó éjjeli őr volt. Tehát mai szóhasználatnál élve közrendvédelmi feladatokat láttak el.

“Egész éjszakákon az utcákon járkáltak és minden óraiütés után verset kiabáltak: Hallja minden háznak ura! Tízét ütött már az óra! Tűzre vízre vigyázzatok, Hogy károkat ne valljatok.”

A **csákányos**, Munkácson és Beregszászon volt ismert. A csákánnyal felfegyverzett hatósági szolgálkat nevezték így. Feladatuk alapvetően inkább ceremoniális, mint tényleges rendfenntartó szolgálat volt, fegyverük egyben munka-eszközük is volt.

A **rendőr** (rendőrség) – a nyelvújítás kései szakaszából származó – tiszta magyar szóösszetétel, ami először 1823-ban Márton József nyelvész lexikonában jelent meg. Jogszabályban első alkalommal, a **mezei rendőrségről** szóló 1840. évi IV. törvénycikkben látott napvilágot.

Szintén a megyei rendfenntartók körébe sorolható a **zsandár**, amit a francia “gendarme” szó kiejtésének felel meg és valójában **csendőrt** jelent. A XV. Századi csendőrség kezdetben katonai rendőri tevékenységet végzett, majd a háborúskodások enyhültével már polgári-rendőri feladatokat is ellátott.

Működésének két jól elválasztható szakasza különböztethető meg. A zsandár (a francia – gendarme – csendőr) szóhoz köthető első szakasz 1849-től 1867-ig, tehát a szabadságharc leverését követően a kiegyezés időszakáig. A második szakasz a már csendőr-/ség/ként említhető 1881-től 1945-ig.

A csendőr kifejezés 1834 körül keletkezhetett, valószínűleg Erdélyben.

Az Csendőrség első szakasza:

1848 tavasza meghozta Magyarországra a polgári átalakulást, a forradalom és szabadságharc bukása ellenére is. A forradalom után tett rendőri vonatkozású intézkedések inkább Pesten és Budán érvényesültek és kevésbé az ország többi területén.

Az Osztrák Császári Zsandárság felállítására az 1848-49-es magyar forradalmat és szabadságharcot követően 1850. januárjától, a Császár akaratából került sor, így az nem tekinthető magyar intézménynek. Legjelentősebb része idegen nemzetek képviselőiből (német és cseh) került ki, szolgálati nyelvük a német volt, ennek köszönhetően működésének teljes ideje alatt a magyar társadalom számára idegen maradt. A zsandárok feladata járőrözés, rendfenntartás és bűnfelderítés volt.

Korabeli Zsandárság

Más városok és vármegyék ezen idő alatt ismét önállóan szervezték meg rendőrségüket, de a kisebb településeknek is joga volt saját rendőrség tartására. Ez utóbbiak nagyságát – vagy inkább kicsinységét – és fejlettségét az adott települések anyagi lehetőségei határozták meg.

A Csendőrség második szakasz:

A XIX. századi romló közbiztonság felszámolását célzóan, 1881. február 15-én szentesítést és kihirdetést nyert a közbiztonsági szolgálat szervezéséről szóló 1881. évi III. törvénycikk. A kezdetben 7 csendőrkerületi parancsnokság az évek során még két kerülettel bővült.

A végrehajtás az 1884. év végén fejeződött be, a szervezés befejezésekor 104 tisztből és 4916 legénységi állományú beosztottból állt a csendőrség.

Csendőrök igazgatásra állítanak meg egy csavargót.
Csendőrök igazoltatnak egy csavargót 1897

1887-ben 916 csendőrőrs kezdte meg működését. Egy csendőrre 2598 lakos és 53 négyzetkilométernyi terület jutott. A mai Magyarország területén 464 csendőrőrs működött, ahol megközelítőleg 2800 csendőr teljesített szolgálatot. A csendőrség a vidék közbiztonsági szolgálatát látta el.

Érdekességként megemlíthető a csendőrök mindennapjait meghatározó, Szolgálati utasítás című könyvecske, amely az állomány tagjainak feladatait tartalmazta. (Kitér többek között a ruházat és a szerelvény elhelyezésének módjára)

Egy járőr szolgálata az adott helyen maximálisan 5 évig tartott, nehogy összebarátkozzon a helybeli lakossággal sértve ezzel a hatóság semlegességét. Természetesen ezen okra visszavezetve sosem szolgálhatott szülőhelyén, vagy korábbi lakóhelyén sem.

A csendőrök legfontosabb feladata a mindennapi járőrözés volt. Egy csendőrijárőr általában két főből állt, egy tapasztalt (járőrvezető) és egy fiatalabb csendőrből (járőrtárs). A járőrök naponta átlagosan körülbelül 50 kilométert tettek meg. Feladatuk a veszélyesebb útvonalak ellenőrzése, az állampolgárok mindennemű erőszaktól

való védelme, utasok kísérése veszélyesebb útvonalakon, bűntettek megakadályozása, illetve felderítése, közlekedési szabályok betartatása volt. Mindemellett a csendőröknek természeti katasztrófák, például árvizek esetén, kötelező volt megjelenniük a helyszínen a közbiztonság fenntartása és a károk helyrehozatalában való segítségnyújtás céljából.

Lovas csendőrök

A törvényhatósági joggal felruházott városokban általában nem a csendőrség teljesített szolgálatot, de a városnak joga volt segítséget kérni a szervezettől. Központi, állami testület volt, amelynek tagjai személyügyileg a honvédelmi, rendészeti szempontból pedig a belügyminiszternek voltak alárendelve.

A csendőrség egyik fontos jellemzője, hogy katonailag szervezett őrtestület volt. E kitételnek a fegyverhasználat szempontjából volt jelentősége, ugyanis a csendőr nem mérlegelhette, hogy adott esetben használja-e fegyverét, hanem az kötelező volt számára, akár a felállított katonai örnek. Ugyanakkor, a csendőr számára irányelv volt, hogy a támadás súlyával megegyező erőt állítson szembe. A fegyverhasználat jogosságát minden esetben katonai bíróság vizsgálta ki. A csendőrök éppen a katonai kötelmek miatt nagyon fegyelmezett, nagyon komoly katonai erőt képviselő, társadalmi szinten tisztelt rendfenntartói voltak a korszak vidéki társadalmának, helyzetük általában a falu tanítójáéhoz volt mérhető.

Kerékpáros csendőrök

A Pest, Buda, Óbuda és a Margitsziget egyesítésével létrejött Budapestnek – az időpont vitatott ugyan – 1873-tól állami rendőrsége lett, amit megerősített az 1881. évi XXI. törvénycikk. 1873. december 15-től a fővárosi rendőrség első főkapitánya **Thaisz Elek**, aki már 1861-től Pest város főkapitánya volt.

Thaisz Elek

Az újszülött állami rendőrség – melynek létszáma 1878-ban 651 fő volt – kezdetben nehezen birkózott meg feladataival. Fővárosunk területe ekkor 19.380 hektár, lakossága pedig 370.767 fő volt, így ebben az időben Európa nagyvárosai közül csak London területe volt nagyobb Budapesténél, ami nagy feladatot adott az éppen születőben levő fővárosi rendőrségnek.

Súlyos bűncselekmények elkövetői maradtak felderítetlenül, ami rontotta a rendőri foglalkozás hírét. A

polgárok egyébként sem tartották intelligens emberekhez méltó munkának a rendőri tevékenységet, innen datálhatók az első rendőrviccek is.

Korabeli rendőrhumor

Ezzel szemben az 1880-as évek erőfeszítései több kitűnő főkapitány vezetésével olyan útra terelték a budapesti rendőrséget, melynek állomásain nem szégyenkezni kellett, hanem büszkélkedni lehetett. Nem feledheti az utókor **Török János** főkapitány (1885-1892) átszervező, megújító ténykedését. Nevéhez köthető az 1885-ben létrehozott és 1886. januárjától működő detektív testület.

Korábban a nyomozást a polgári biztosok végezték. Korabeli források szerint a polgári biztosok nyomozása annyiból állt, hogy elfogták az általuk ismert összes rovott múltú egyént. 8-10 napig fogva tartották őket, elegendő bizonyíték vagy gyanúok nélkül. Ha valamelyikük bevallotta a bűntettet, akkor megküldték a papírokat az ügyészséghez, ha nem vallotta be senki, akkor szélnek eresztették a társaságot.

A megalakított detektív osztályba 27 detektívet neveztek ki.

Detektív razzia a fővárosban – 1905

1888-ban létrehozta a Rendőri sajtószolgálatot, ami a napi eseményekről adott tájékoztatást a lapoknak, továbbá 1896-tól kezdve rendőrtudósítói igazolásokat adtak ki, mely feljogosított a rendőri eseményeken való részvételre, s szinte a rendőrség külső munkatársaivá avatta az újságírókat.

Az „Erőskezűként” néven ismert **Rudnay Béla** (1896-1906) kiváló munkálkodása révén a kontinensen elsőként alkalmazták az ujjnyomatok alapján történő személyazonosító módszert, illetőleg rendszert, melynek története, hogy, az akkori budapesti főkapitány helyettes, Dr. Pekári Ferenc 1902-ben Londonba utazott, ahol megismerkedett Dr. Henry Faulds módszerével, ami megtetszett neki. Hazaérv azonnal hozzákezdett a magyar ujjnyomat-nyilvántartási rendszer kiépítéséhez. A kezdeti kételkedést 1907-ben a dánosi négyes rablógyilkosság eredménye törte meg. A helyszínen találtak egy poharat véres ujjnyomokkal. A poháron hagyott ujjnyom azonosításának hatására a belügyminiszter 1909. január 1-jei hatállyal elrendelte az Országos Bűnügyi Azonosító Hivatal és egy daktiloszkópiai gyűjtemény felállítását. (A II. Világháború az akkor már 100.000-s gyűjteményt elnyelte. 1945 után egy teljesen új rendszert és gyűjteményt kellett felállítani.)

dr. Boda Dezső (1906-1917) aki saját szorgalmának köszönhetően közrendőrből lett páratlanul rövid idő alatt főkapitány. Az ő munkásságához tartozik, az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatal felállítása, melynek része a Bűnügyi Laboratórium ahol az ujjnyom, írás. Lőfegyver és vérfolt vizsgálatot végeztek. (Ez a mai Bűnügyi Szakértői és Kutató intézet)

A Bűnügyi Múzeumot 1908-ban alapította meg. Szintén nevéhez fűződik az 1908-ban felállított gyermekbíróság, mely különleges, a gyermekek által elkövetett bűncselekmények ügyében kellett ítéletet hoznia, célja a gyermeke megmentése volt a büntetések kiszabása helyett.

Rendőrségi Múzeum a Mosonyi utcában

dr. Boda Dezső

Az 1909-ben bevezetett új egyenruha ékessége lett a Zrínyi-sisak.

Zrínyi sisak

Budapesti Rendőr-Főkapitányság címere

1910-ben szabályozták az autóforgalmat is. A sikeres fővárosi rendőrség hatásköre és illetékessége folyamatosan növekedett, terjeszkedett, ezt a folyamatot szakította félbe az I. világháború kitörése.

Forrás:

Police.hu – rendőrség hivatalos honlapja, Pannon enciklopédia: Lovas hajdú (kép), Kasier Ferenc: A magyar királyi Csendőrség története, Földi Pál: Pandúrok, Zsandárok, Csendőrök, Mult idő Magazin – A Rendőrség létrejötte és működése (internet portál), Rosta Erzsébet: A daktiloszkópia története, Rajcz Gábor: A daktiloszkópia története, Magyar Fotográfiai Múzeum honlapja: Dr. Boda Dezső fényképe, Budapest Főváros Levéltára honlapja: detektívek fényképe, Magyar Nemzeti Múzeum Történeti Fényképtára, Kresznerics Ferenc Könyvtára – életrajzi lexikon – Dr. Boda Dezső

Folyatjuk....

Rendőr szobor a belváros szívében

Egy hölgy panaszkodik a rendőrségen:

- A férjem 3 napja lement a boltba krumplit venni a krumplis tésztához, és azóta nem tért haza. Főtörzsúr, adjon nekem valami tanácsot.

Mire a rendőr:

- Asszonyom, próbáljon meg valami mást főzni.

Fontos telefonszámok:

Rendőrség: 107, 112

Mentő: 104

Katasztrófavédelem: 105

BRFK Bűnmegelőzési Osztály:

06-1/263-7267

Telefontanú (névtelen):

06-80/555-111

Igazságügyi Hivatal:

06-80/244-444

Kék-Vonal Alapítvány:

06-1/116-000

06-1/116-111

Budapest Főváros

Kormányhivatala

**Igazságügyi Szolgálat
Áldozatvédelmi Osztály:**

06-1/209-9338

**Fehér Gyűrű Közhasznú
Egyesület:**

06-1/472-1161

06-1/312-2287

Következő számból:**Folytatjuk :**

Rendőrség története

Rendőri intézkedések – elfogás, előállítás

Bűncselekmények - garázdaság

Biztonságban két keréken

Interjú – Dr. Berár Iván r. ezredes

Aktuális:

Vízparti veszélyek

Iskolai Bűnmegelőzési szakember látogatása Angliából

Kabalafiguránk bemutatkozása

Megállítja a rendőr az autóst:

- Túllépte az ötvenet,
ezért megbüntettem!

- Mi a fene, már az
életkoráért is
megbüntetik az
embert?

Szerkesztő:

Gyebrovsky Petra r. százados

Kállai Barbara r. alezredes

Látványterv, grafika:

Kállai Bara

Támogatóink:

Budapesti Rendőr-Főkapitányság

Bűnmegelőzési Osztály

V. és XI. kerületi

Rendőrkapitányság

Kiadja:

Budapesti Rendőr-főkapitányság